

7. Investice a financování

Podniková činnost = zásobování + výroba + prodej výkonů \Rightarrow financování

Tok statků = věcně hospodářský proces (výkony)

Tok plateb = finančně hospodářský proces

\rightarrow oba toky ve vzájemném vztahu \Rightarrow vzájemně se ovlivňují

Financování = obstarávání finančních prostředků (kapitálu) – pasiva

- v užším smyslu = obstarávání kapitálu

- v širším smyslu = všechna opatření v kapitálové oblasti

Investice = použití finančních prostředků k obstarání majetku - aktiva

Ne každé použití finančních prostředků je investice (např. úvěr na zaplacení závazků).

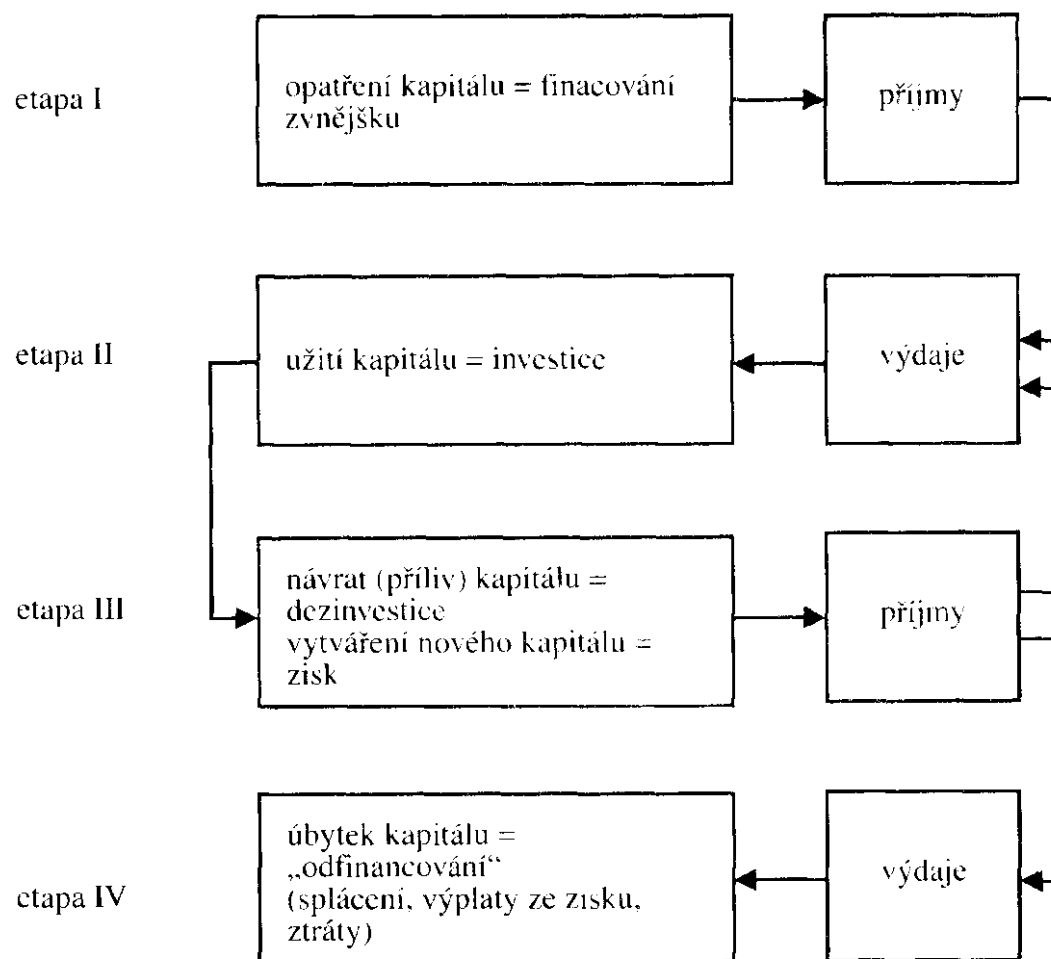
Ne každé financování je obstarávání peněz (např. věcné vklady).

Z hlediska rozvahy sledujeme jaké součásti kapitálu má podnik k dispozici a v jaké podobě (pasiva – vlastní a cizí kapitál) a jaké druhy majetku má podnik k dispozici (aktiva – dlouhodobý a oběžný majetek).

Dezinvestice = uvolnění finančních částek investovaných ve věcném nebo finančním majetku prostřednictvím trhu do likvidní podoby

Úbytek kapitálu = např. splácení kapitálových vkladů, výběr zisku apod.

Podnikový obrat

Likvidita

Likvidita = schopnost podniku dostat v příslušných lhůtách svým splatným závazkům aniž je ohrožen bezporuchový proces vzniku a prodeje výkonů. \approx **relativní likvidita** \approx **solventnost**

Likvidita \approx **likvidnost** \approx **absolutní likvidita** = schopnost (rychlost) majetkových složek podniku přeměnit se na platební prostředky.

Finanční rovnováha

- **Úzké pojetí** = v každém okamžiku je krytí platebních prostředků vyšší nebo rovno jejich potřebě
- **Širší pojetí** = platební toky jsou v optimálním poměru s ohledem na systém podnikových cílů \Rightarrow vedlejší podmínka maximalizace zisku

Podlikvidita = podnik nemůže **přechodně** dostát svým závazkům (např. druhotná platební neschopnost)

Ilikvidita = podnik nemůže **trvale** dostát svým závazkům (zpravidla vede ke konkurzu)

Předlužení = majetek podniku je menší než cizí kapitál (důvod konkurzu u kapitálových společnostech)

Nadbytečná likvidita → problémy s rentabilitou

Druhy financování

Změna financování = nemá vliv na stav majetku, ale jen na jeho strukturu

- ⇒ přeměna cizího ve vlastní kapitál
- ⇒ přeměna vlastního v cizí kapitál
- ⇒ přeměna jednoho druhu cizího kapitálu v jiný
- ⇒ přeměna jednoho druhu vlastního kapitálu v jiný

Kritéria druhů financování:

- a) Původ kapitálu – vnější x vnitřní financování
- b) Právní postavení původce kapitálu – vlastní x cizí
- c) Vliv na majetkovou a kapitálovou strukturu – změna bilanční sumy x změna v aktivech, resp. pasivech
- d) Dispoziční lhůta pro daný kapitál – neomezený x dlouhodobý x střednědobý x krátkodobý
- e) Příčina financování – založení podniku x fúze x sanace x ...

Druhy investic

Dle druhu majetkových složek, pro jejichž získání byly použity

- věcné investice
- finanční investice
- nehmotné investice

Dle hodnoty investic v příslušném období

brutto investice = reinvestice (obnovovací investice) + netto investice (rozšiřovací investice)

Modernizační investice = technicky vylepšené zařízení, které zvyšuje kapacitu podniku

Racionalizační investice = zařízení produkuje beze změny kapacity, ale s nižšími náklady

Určení ekonomické životnosti a optimálního momentu využití

Technická x ekonomická životnost

Ekonomická životnost je dána:

- Krytím běžných provozních výdajů
- Krytím nižší tržby při prodeji zařízení
- Krytím úroků z tržeb za zůstatkovou cenu
- Krytím daně z příjmu

Nutno rozlišovat jednorázové a opakované investice

⇒ Identické x neidentické investiční řetězce

⇒ Konečné x nekonečné plánovací horizonty

Pravidla financování

Pravidlo vertikální kapitálové struktury

= vztah vlastního a cizího kapitálu by měl být 1:1

- Různá cena vlastního a cizího kapitálu \Rightarrow pákový efekt (**finanční páka**)

Pravidlo horizontální kapitálové struktury

Zlaté pravidlo financování

= Musí být shoda mezi dobou po kterou jsou peněžní prostředky vázány v majetku a dobou během níž je kapitál potřebný pro jejich krytí k dispozici

Zlaté bilanční pravidlo

- nejužší pojetí: DM je nutno financovat vlastním kapitálem
- širší pojetí: DM musí být financován dlouhodobým kapitálem
- nejširší pojetí: dlouhodobě vázaný majetek má být financován dlouhodobým kapitálem

8. Investiční plánování a propočty

Posuzují výhodnost investičního projektu nebo několik investičních variant.

Investiční propočty nemusí být vždy propočty hospodárnosti.

Investiční propočty připravují investiční rozhodování.

Bude realizována jen taková investice, která zajistí návratnost peněžních výdajů spojených s jejím pořízením a dostatečné zúročení vloženého kapitálu.

Při výpočtu výhodnosti investic se může jednat o:

1. Izolované posouzení jednotlivého investičního projektu
2. Srovnání dvou nebo více investičních projektů stejného použití
3. Sestavení optimálního rozpočtu investic

Metody investičních propočtů

Existují tři základní skupiny:

1. Pomocné praktické postupy (statické)
2. Finančně matematické postupy (dynamické)
3. Simultánní metody

Pomocné praktické postupy

Vycházejí z nákladů, zisku a porovnávání rentability – neberou v úvahu čas.

Výpočet porovnávací náklady

- Kritériem výhodnosti: rozdíl v nákladech (při stejné kapacitě), rozdíl v nákladech na jednotku (při různé kapacitě)

Výpočet porovnávací zisky

- Kritériem výhodnosti: rozdíl v zisku (při stejné kapacitě), rozdíl v zisku na jednotku (při různé kapacitě)

Výpočty rentability

- ROI, ROS, ROA, ROE

Výpočet doby návratnosti

= doby, za kterou je možno získat zpět peněžní výdaje spojené se zařízením

Finančně matematické postupy

Zkoumají výhodnost investiční varianty za celou ekonomickou životnost + berou v úvahu faktor času.

Čistá současná hodnota

$$K = \sum_{t=1}^n (E_t - A_t)(1+i)^{-t}$$

K = hodnota kapitálu

E_t = peněžní příjmy na konci období t

A_t = peněžní výdaje na konci období t

i = kalkulační úroková míra

t = období (t=0,1,2,...,n)

n = ekonomická životnost investičního objektu

Vnitřní výnosové procento

$$\sum_{t=0}^n (E_t - A_t)(1+r)^{-t} = 0$$

Kritika finančně matematických postupů:

- Dokonalá předběžná informace
- Odhad kalkulační úrokové míry
- Přiřazení příjmů a plateb jednotlivé investici
- Odchyly ve využití kapitálu, struktuře toků plateb a příjmů nebo doby ekonomické životnosti

Oceňování podniku

- ocenění likvidovaného podniku – stanovení, tzv. likvidační hodnoty (liquidation value)
- ocenění podniku pokračujícího ve své činnosti (going concern value)
- Postupy využívané pro oceňování podniku v hospodářské praxi členíme do dvou základních skupin (Wohe, 2007):
- postupy, které vedou bezprostředně k ocenění podniku jako celku
- postup ohodnocení podle výnosů
- ocenění podstaty podniku
- ohodnocení podle průměrných hodnot
- postupy nejprve zjišťující hodnotu firmy (goodwill, dobrá pověst, renomé) a poté vypočtou celkovou hodnotu podniku (přičítají firemní hodnotu k reprodukční ceně)
- postup podle kapitalizace vyšších zisků
- metoda zkrácené lhůty přínosu goodwillu